HVC
secr.: Postbus 136, 2900 AC Capelle aan den IJssel

HVC NIEUWS BRIEF

Juli 2000

CAPELLE

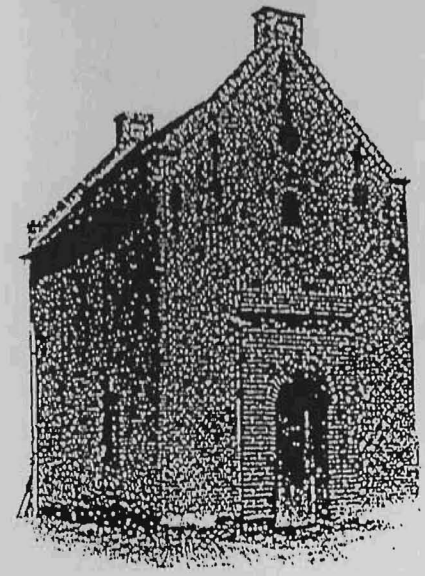

Dief- en duifhuisje!

HVC
HISTORISCHE VERENIGING CAPELLE AAN DEN IJSSEL

N I E U W S B R I E F
juli 2000

De HVC-NIEUWSBRIEF wordt uitgegeven door de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel en verschijnt viermaal per jaar.
Leden ontvangen de nieuwsbrief gratis.
De contributie van de vereniging bedraagt f.25,00 per jaar; voor 65-plussers en CJP-ers f.15,00.

INHOUD

505 Verslag van de ledenvergadering van 19 april 2000
509 Opgravingen
512 Gedicht uit 1930
515 Opening tentoonstelling 'Zij gingen naar de Oost'
518 Rinus Terlouw
522 Adressen en openingstijden musea
Nieuwe vrijwilligers
523 Lijst van bestuursleden
Bestuurswijzigingen

secretariaat HVC: postbus 136, 2900 AC Capelle aan den IJssel
druk: Graphotec Copy Centers, Rotterdam

VERSLAG VAN DE LEDENVERGADERING VAN 19 APRIL 2000

Volgens de presentielijst zijn 24 leden aanwezig.

1. Opening
   De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen
   De heer Elhorst deelt mede dat hij uiterlijk augustus 2000 wil aftreden als voorzitter. Op de eerstvolgende bestuursvergadering zal een tweede voorzitter worden gekozen.
   Bij de HVC-Nieuwsbrief van maart 2000 was een inlegvel gevoegd betreffende aanmelding als vrijwilliger. Hierop zijn tot nu toe 4 aanmeldingen ontvangen. De voorzitter noemt dit een goed resultaat. Voor het begeleiden van schoolklassen hebben wij een aantal rondleiders nodig.
   De voorzitter deelt mee dat de houten schuur achter het Beijerinckgemaal zal worden vervangen door een nieuwe behuizing. Het is de bedoeling hierin een educatief en informatief centrum onder te brengen. Met de Stichting Beijerinckgemaal is afgesproken dat de HVC zal gaan meewerken aan het begeleiden van bezoekers.

3. Notulen ledenvergadering van 19 mei 1999
   Deze worden goedgekeurd.

4. Jaarverslag 1999
   De tentoonstellingen zijn in het algemeen goed bezocht. Het blijkt echter moeilijk nieuwe Capellenaren binnen te halen. De reden hiervan zou kunnen zijn dat het museum wat afgelegen ligt.
   De voorzitter dankt de heer Mulder voor zijn bijdrage 'Beleidsplan collectie en verzameling' van de HVC.
   De heer Bolkestein verzoekt in het volgende jaarverslag het aantal bezoekers aan de tentoonstellingen te noemen. Verder is hij van mening dat er te veel kopieën op de verdieping van het museum liggen. Welke categorieën moeten we echt bewaren? De heren Bolkestein en Mulder zullen zich hierover buigen.

5. Balans en Resultatenrekening 1999
   Er wordt opgemerkt dat in 1999 veel geld is uitgegeven aan het depot. Eén en ander werd betaald uit de gemeentelijke subsidie.
   De heer Bolkestein vraagt welke bladen en tijdschriften de HVC ontvangt. Dit zijn de tijdschriften van Heemschut, de Nederlandse Museumvereniging, Vereniging Cultureel Erfgoed Zuid-Holland en de Knipselkrant van de gemeente.
   Mevrouw Block vraagt of onder de post 'vakbladen' ook naslagwerken vallen. Dit in verband met het determineren. Zij zou graag boeken willen aanschaffen over glaswerk en hout. Dit is mogelijk; mevr. Block zal nagaan om welke boeken het gaat. Tevens zal bij andere historische verenigingen worden geinformeerd of wij eventueel aanwezige tweede exemplaren kunnen overnemen. Wat zijn verder de mogelijkheden bij de bibliotheek van de Vereniging Cultureel Erfgoed Zuid-Holland? Gevraagd wordt wat te doen met de post 'Inventariseren oude panden'. Deze inventarisatie moet worden afgemaakt.
   De post 'Jaarboek' staat nog steeds op de balans. Overwogen wordt hieraan een andere bestemming te geven.
   De heer Van der Marel stelt voor op de volgende balans de post 'vitrines' in één keer af te schrijven.
   De balans en resultatenrekening worden goedgekeurd.

6. Verslag kascontrolecommissie
   Het verslag van de kascontrolecommissie, bestaande uit de heren Mulder en De Bruijn, wordt voorgelezen. De commissie heeft haar goedkeuring gegeven en de heer Mulder spreekt zijn waardering uit voor het nauwgezette werk van mevrouw Swets.
   De penningmeester wordt gedéchargeerd.

7. Begroting 2001
   Er zijn geen grote veranderingen ten opzichte van de vorige begroting. De begroting wordt vastgesteld.

8. Verkiezing bestuursleden
   De heren S.Elhorst en C. van Beusekom zijn aan de beurt van aftreden. Er zijn geen tegenkandidaten en genoemde bestuursleden worden herkozen. De heer Elhorst wil voorzitter blijven tot augustus 2000. Komt er voor die tijd een kandidaat voor zijn functie, dan wordt deze benoemd tot tijdelijk

waarnemend voorzitter.
Tot nieuwe bestuursleden worden gekozen de heren R. van Boven, C. van Maanen en P.J.C.Weyling.
Opgemerkt wordt dat verzuimd is in het programma de heer H.Nijman te vermelden als aftredend bestuurslid.

9. Verkiezing kascontrolecommissie
Aftreden is de heer G.J.Mulder. De heer H. van der Marel stelt zich beschikbaar als nieuw lid.

10. Rondvraag
Mevrouw Block vraagt of het mogelijk is de boeken op de verdieping in te zien. Deze vraagt wordt bevestigend beantwoord.
De heer Bolkestein merkt op dat in een bepaalde krant door de Kunstlobby wèl aandacht wordt gevraagd voor tentoonstellingen in het Barbizon en het Gemeentehuis, maar dat onze tentoonstellingen niet worden genoemd.
De HVC heeft 3 panden in gebruik, te weten het Dief- en Duifhuis, het J.A.Beijerinckgemaal en het depot aan de 's-Gravenweg 325. Inmiddels is de bewegwijzering naar het Historisch Museum geregeld door het plaatsen van borden bij de invalswegen. Als tentoonstellingsruimte kan ook worden gedacht aan het gebouw van de voormalige muziekschool. Het pand is geschikt als museum.
De heer Van Boven heeft voorgesteld dat de HVC deelneemt aan de Cultuurprom op 9 september a.s. op het Stadsplein. Hij denkt dit te doen door het inrichten van een kraam. Hij zoekt medewerkers.
Kan er voor de papierwaren een aparte archiefbeheerder komen? Hiervoor wordt gedacht aan de heer Bolkestein. Deze stelt dat eveneens een beheerder voor het fotoarchief en voor de boeken gewenst is. Eén en ander zal in het bestuur worden besproken.
De heer Weyling wil graag weten wat mevr. Elhorst doet als de voorzitter zijn functie neerlegt. Het antwoord is dat mevr. Elhorst eveneens stopt als gevolg van het dan ontbreken van een achterban. De heer Bolkestein pleit voor het aanblijven van mevr. Elhorst; mogelijk met de heer Elhorst als 2e redaktielid?
De heer Bolkestein ziet het Stadsplein als een rode lijn voor culturele aktiiteiten in Capelle aan den IJssel. De heer Van Boven steunt dit b.v. door mee te doen aan de Cultuurprom van 9

september. Hij stelt voor op die dag nieuwe leden te werven, b.v. onder het motto 'de HVC pakt uit'.

Hierna wordt het huishoudelijke deel van de vergadering gesloten, waarna een pauze volgt.

In het openbare gedeelte wordt een dialezing gehouden door de heer Weyling. De heren De Gier en De Bruin hebben een selectie van de dia's gemaakt.
Begonnen wordt met de geschiedenis van de Nicolaaskerk aan de Dorpsstraat, die is afgebrand in 1572 en vervolgens werd herbouwd.
Verder wordt aandacht besteed aan de kastelen van Capelle. Het laatste slot werd gebouwd door Johan van der Veecken in 1612. Deze Rotterdamse koopman heeft maar kort plezier gehad van het slot; hij overleed in 1616 waarna het slot in verval raakte. De fundamenten en helaas ook het koetshuis werden in de vorige eeuw gesloopt.
Bij het slot hebben diverse opgravingen plaatsgevonden.
Daarna komt de geschiedenis van de steenplaats (de Oude Plaats) aan de orde. De molen aan de Mient heeft hier tot 1925 gestaan. De scheepswerf van Vuyk was het oudste bedrijf in onze gemeente en heeft 128 jaar bestaan. Er worden verschillende andere bekende Capelse namen genoemd, zoals Engelvaart en Van der Ruit.
Als dank voor zijn boeiende verhaal wordt de heer Weyling een fles wijn aangeboden, waarna de voorzitter de vergadering sluit.

OPGRAVINGEN BIJ HET DIEF- EN DUIFHUIS

Van 22 mei tot en met 14 juni werden door het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam (BOOR) opgravingen gedaan op het terrein bij het Dief- en Duifhuis, waarbij bleek dat reeds veel eerder dan altijd was aangenomen, mensen in dit gebied hebben gewoond.

De eerste archeologische opgravingen in Capelle werden gedaan in de zestiger jaren op het terrein waar het kasteel had gestaan. Dit had tot resultaat dat een beeld kon worden verkregen van het leven in de Middeleeuwen, voornamelijk van de bewoners van het kasteel. Een belangrijk deel van de opgegraven voorwerpen werd in 1997 bij de opening van het Historisch Museum tentoongesteld. De opgravingen in 1984 hadden tot resultaat dat, dichtbij de plaats van de vorige opgravingen, restanten van een duiker uit het begin van onze jaartelling werden aangetroffen.

Nu er plannen bestaan tot bouw aan de overzijde van de Slotlaan, wilde de gemeente vast laten stellen of op deze plaats zaken van historische waarde in de grond zitten. Hiervoor werden het afgelopen jaar grondboringen verricht, waarbij de aandacht werd gevestigd op één speciale plek. Bestudering van de opbouw van de grond uit deze boorput, wees uit dat hier in vroeger eeuwen een dijkje lag. Daarom werd besloten tot het recente archeologisch onderzoek.

Er werd al gauw een dam uit de tweede eeuw na Christus gevonden. Omstreeks deze tijd vond er dus al intensief ontwatering plaats. De opgravingsleider Andelko Pavlovic: 'We weten dat deze streek in die periode relatief dicht bevolkt was en, gerekend naar de maatstaven van weleer, beslist welvarend. Enkele eeuwen later steeg het water en verhuisde een groot deel van de bevolking naar elders.'

De betreffende damconstructie, compleet met een houten duiker, lag op ongeveer anderhalve meter diepte. Waarschijnlijk zijn er zelfs meerdere duikers geweest, omdat vlakbij de vindplaats een 'schaduw', compleet met schorsresten, van een ander exemplaar werd gevonden. Om de kracht waarmee het water uit dit sluisje viel, te breken en afkalving van de dam te voorkomen, was eveneens een stortbed aangelegd. We citeren Andelko Pavlovic: 'De constructie van het damlichaaam bestond onderaan uit kleizoden met boomstammen en meer naar boven toe uit kleilagen met riet. Er moet intensief aan gewerkt zijn en het heeft gedurende een langere periode dienst gedaan. Ik verwacht wel zo'n dertig tot vijftig jaar.'

Voorts werden veel scherven van gedraaid Romeins importaardewerk gevonden, een bronzen mantelspeld (fibula), een bronzen plaatje met sierbeslag en een munt met de afbeelding van keizer Trajanus, die regeerde van 98 tot 117 jaar na Christus. Pavlovic sluit niet uit dat de dam onder toezicht van de Romeinen tot stand is gekomen, die in die tijd heer en meester in deze streken waren.

Enige meters dieper in de grond vond men scherven van veel ouder aardewerk, waarschijnlijk afkomstig van potten uit de vroege ijzertijd, zo'n duizend jaar voordat de dam werd gebouwd. Een bewijs dat hier reeds lang voor het begin van de jaartelling mensen hebben gewoond. Pavlovic: 'Ook toen leefden hier dus al mensen, al zullen zij nog niet aan bedijking of andere vormen van waterbeheersing hebben gedaan. Ze leefden op hogere delen langs de kreken.'

Archeologisch onderzoek bij het Dief- en Duifhuis
mei/juni 2000

Alle vondsten, evenals verschillende hout- en rietmonsters, zijn overgebracht naar Rotterdam. Daar probeert men de houtsoorten te bepalen en aan de hand van jaarringenonderzoek de kapdatum vast te stellen. De potscherven worden zoveel mogelijk aan elkaar gelijmd of gerestaureerd. Archeologen werken de tekeningen waarop de exacte vindplaatsen en bodemlagen zijn aangegeven, verder uit. Het hout van de duiker was helaas zo slecht dat deze niet kan worden geconserveerd.

Wel is het mogelijk naar aanleiding van deze vondst een reconstructie te maken. De vele, nog wel in goede staat verkerende, aangescherpte houten paaltjes die de damconstructie verstevigden, vertonen op vele plaatsen nog kapsporen. Nadere bestudering moet uitwijzen van welke werktuigen deze afkomstig zijn.

Een deel van de vondsten zullen te zijner tijd door de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel geëxposeerd worden in het Historisch Museum aan de Bermweg.

Bij het samenstellen van bovenstaand artikel is gebruik gemaakt van het op 20 juli 2000 in de IJssel- en Lekstreek verschenen artikel van Trudi de Kok 'Archeologische vondsten gunnen Capellenaren een blik in het verleden.'

EEN GEDICHT UIT 1930

Ons bestuurslid Paul Weyling vond in een schoenendoos met krantenknipsels onderstaand gedicht, dat een beeld geeft van Capelle 70 jaar geleden.

De dichter, Corinthus Nielsen, droeg het gedicht op aan 'den Edelachtbaren Heer J.Verloop', van 2 mei 1919 tot 31 augustus 1947 burgemeester van Capelle. Johannes (Jan) Verloop werd geboren op 26 augustus 1882 in Puttershoek en overleed op 18 februari 1958 in Capelle aan den IJssel. Bij zijn pensionering in 1947 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

CAPELLE AAN DEN IJSSEL 1930

Wat is ons dorp daar aan den dijk,
een eindelooze lange dijk
langs een nog eind'loos langer water
toch liefelijk gelegen.
't Draagt wijd en zijd de diepste rust
van 't water, dat zijn wallen kust
met altoos rusteloos geklater
en ademt allerwegen
de frisheid van het vrije veld
door 't zinderen van den wind ontweld
aan 't briesje dat op 't water leit
en met de dauw der velden vrijt,
de milde stilte tegen.

De Schaardijk, die ten ingang leidt,
de straat, die al de nijverheid
van 't dorp draagt op haar rugge
vormen tezaam de brugge
die daar, vanwaar de strijd rumoert
om het bestaan, ter stilte voert:
de Ketenschedijk
De Dorpsstraat-wijk
de Groenedijk
en al wat daar beneden
't verleden en het heden
in vrede werd bereid

Hoe rustig ligt de Raadhuisstraat,
dat is achter daar, waar 't Raadhuis staat
die in haar ban gevangen
houdt oude historie-zangen

Daar stond eenmaal een oud kasteel,
waarvan de grachten en een deel
nog zijn te zien als overschot
van 't eens zoo groot en roemrijk lot
van 't slot: Capelle op den IJssel
Het werd geslecht na ampelen strijd
terwijl zijn Heer een lange tijd
gezet werd in den gijzel
Men zegt: hier heeft eenmaal gravin
Koba van Beijren als vriendin
van Jan van Borsselen gewoond.
Ook heeft de Heer, die Rotte's stroom
beschermde met een aarden zoom
hier tijdelijk getroond.

En naast het Raadhuis geeft een wijk
van 's Dorps oranje-liefde blijk,
versierd met een Plantsoen.
waarnaast de tweede overhaal
tot steun van d'eersten Watermaal
als Maas en IJssel woon
En verderop een laan, die loopt
omdat de kerk daar staat gedoopt:
Kerklaan, waar de Domine nu woont
en ook de Burgemeester troont
was 't eens al struik en heg

Ik kan u nog vertellen van de IJsselmondschelaan
dat daar eens een enkel boerenhuisje heeft gestaan
en dat de Ketenshof eens was de grootste boerderij
van geheel Zuid-Holland met de Eilanden erbij;
dat de dijk, die haar beschermde driemaal heeft gefaald
en de eerste aanleg door Graaf Floris werd betaald
dat de Groenedijk oorspronkelijk daar niet heeft gestaan
maar meer landinwaarts, en daar ten onder is gegaan

Wanneer er een boot over het watervlak strijkt
dan kijkt er een pijp of een zeil op den dijk
maar over dat alles joolt de Molen,
of liever: zijn wieken die dolen
al lachende rond,
of de wind er op stond
en al maar vertellen
van 't heil van Capelle.....
Capelle.....
Capelle.....
Capelle.....

Corinthus Nielssen

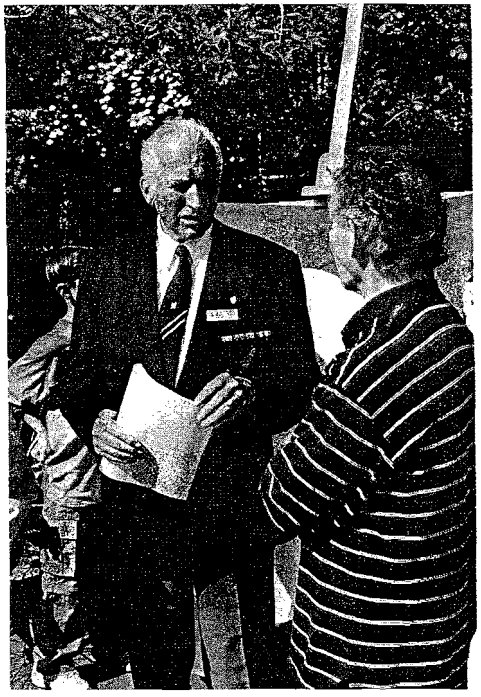

De heer De Jong, die de tentoonstelling 'Zij gingen naar de Oost' op 6 mei opende, met de voorzitter op de foto

'ZIJ GINGEN NAAR DE OOST'

In het Historisch Museum werd op zaterdag 6 mei 2000 de tentoonstelling 'Zij gingen naar de Oost' geopend door de heer G. de Jong, coördinator gedenktekens en vice-voorzitter van de Vereniging Oud-Militairen Indiëgangers Zuid-Holland.

De tentoonstelling tracht een beeld te geven van de gebeurtenissen in het voormalige Nederlands Oost-Indië voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Er is een boekje samengesteld, waarin dieper wordt ingegaan op de geschiedenis van de vroegere kolonie in genoemde periode.

Hierbij treft u de door de heer De Jong uitgesproken toespraak aan.

Dames en Heren,

Het is voor mij een eer deze tentoonstelling als vertegenwoordiger van de grootste veteranenorganisatie in Nederland te mogen openen. Een tentoonstelling die gewijd is aan een periode in onze vaderlandse geschiedenis die te weinig aandacht heeft gekregen omdat het ver buiten de Nederlandse grenzen plaatsvond en dat nog in een periode die we zelf met veel verdriet en pijn hebben moeten doormaken gedurende de Tweede Wereldoorlog.

In het verre Nederlands-Indië, toen nog deel van ons Koninkrijk, hetgeen in de vooroorlogse periode nog werd geaccepteerd, kwam de Tweede Wereldoorlog ook wat Nederland betreft op gang toen de Japanse luchtmacht in december 1941 de Amerikaanse vloot in Pearl Harbour overviel en voor een groot deel vernietigde. Nadat in februari 1942 een gecombineerde geallieerde vloot onder commando van de admiraal Doorman tegen de opstomende Japanse vloot het onderspit moest delven werd in maart 1942 Nederlands-Indië in enkele dagen door het Japanse leger overrompeld. Tienduizenden Nederlanders en Indische Nederlanders werden geïnterneerd em de militairen van het KNIL werden krijgsgevangenen, die zwaar werk moesten verrichten o.a. aan de Birmaspoorweg. Velen hebben de kampperiode en de krijgsgevangenschap niet overleefd. Pas op 15 augustus 1945 capituleert Japan en begint een volgende voor de vaderlandse geschiedenis belangrijke periode, die een zwarte bladzijde is geworden en nog steeds is gebleven.

Zoals vele andere landen had Nederland dus zijn kolonie in het Verre Oosten en reeds in de oorlog had Koningin Wilhelmina in haar rede

van 7 december 1942 vanuit Londen toegezegd dat Nederlands-Indië een grotere zelfstandigheid zou krijgen als deel van het Koninkrijk. Dit zou geschieden in goed overleg met de Indonesische bestuurders.

Het liep echter anders. Tienduizenden oorlogsvrijwilligers en dienstplichtigen werden in korte tijd door eem wettig gekozen regering uitgezonden naar een voor ons volkomen vreemd land, Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea, om de vooroorlogse gezagsverhoudingen te herstellen. Aanvankelijk zou de Nederlandse Krijgsmacht deelnemen aan de bevrijding van voormalig Nederlands-Indië. De urgentie van deze deelname verdween echter na de capitulatie van Japan. Achteraf bleek dat de krijgsmacht toch een belangrijke taak kreeg toebedeeld.

De versnelde troepenopbouw voor Nederlands-Indië was het gevolg van het uitbreken van de Indonesische revolutie. Op 17 augustus 1945 riepen de nationalistische leiders Soekarno en Hatta de onafhankelijke Republiek Indonesië uit. Nadat in september en oktober Britse troepen en de uit krijgsgevangenschap teruggekeerde KNIL-militairen, alsmede in Australië opgeleide oorlogsvrijwilligers op Java waren geland brak de hel los.

Ongeregelde strijdgroepen van jonge Indonesische nationalisten en gewapende roversbenden hadden het gemunt op de in gevangenkampen verblijvende Nederlanders en Indische Nederlanders, waarvan vele in de Bersiapperiode werden omgebracht. Ook de Chinese bevolking werd het slachtoffer en velen werden vermoord. De eigen bevolking had te lijden onder de vele roversbenden. Het ontbreken van gezag, het machtsvacuum, noodzaakte de Nederlandse regering snel te handelen.

De Nederlandse soldaten moesten de Engelsen, die tijdens deze periode van revolutie al een aanzienlijk aantal gesneuvelden hadden, aflossen en zij kregen de opdracht om orde en vrede te brengen en de 10000-den in de interneringskampen verblijvende Nederlanders en Indische Nederlanders te bevrijden. Velen van de geïnterneerden hebben nog maanden op hun bevrijding moeten wachten.

De militairen troffen een land, dat in bestuurlijke chaos verkeerde met een uitgehongerde bevolking, die schamel gekleed was en soms ernstig ziek. Doordat er zich, zoals eerder vermeld, vele gewapende bendes hadden gevormd, die hun eigen landgenoten terroriseerden werd ook het land niet meer bebouwd en werd geen handel gedreven.

De taak van de militairen werd zodoende een humanitaire. In de gebieden die hen waren toegewezen trachtten zij zoveel mogelijk de bevolking te helpen en te beschermen, zodat het normale leven weer kon beginnen. Bij dit werk werden zij voortdurend aangevallen door

de ongeregelde strijdgroepen, roversbenden en later door het inmiddels opgerichte Republikeinse leger.

Ook tijdens de vele onderhandelingen die plaats vonden tussen de Nederlandse en de Indonesische vertegenwoordigers ging de inmddels ontstane guerillastrijd gewoon door. Dit betekende voor de militaren dat ze gedurende soms meer dan drie jaren het werk moesten verrichten onder zeer zware moeilijke oorlogsomstandigheden, waarbij ze regelmatig werden geconfronteerd met levensbedreigende situaties. Dit blijkt ook wel uit de verliezen van meer dan 6200 Nederlandse militairen.

In Nederland was er door de slechte communicatie en het achterhouden van de werkelijke feiten door de overheid, nauwelijks iets bekend over wat zich daar afspeelde. Daarom ontvingen de militairen bij terugkeer in Nederland weinig begrip en was er geen opvang. Zij konden hun verhalen niet kwijt. Hetzelfde ontstond voor de nabestaanden van de omgekomenen. Zij ontvingen geen enkele steun van overheid en moesten het verdriet zelf verwerken. Velen van ons die wel terugkeerden zijn voor het leven lichamelijk gewond of psychisch beschadigd.

Uiteindelijk zijn meer dan 120000 militairen uitgezonden geweest, het grootste Nederlandse leger dat ooit is uitgezonden. Het is daarom goed dat er nu na zoveel jaren in de vorm van een tentoonstelling aandacht wordt besteed aan deze periode.

Thans zal door twee kleinkinderen van veteraan van Campen de gemeentevlag van een oude schoolplaat worden verwijderd waarna ik door het openen van de toegangsdeur naar het museum de tentoonstelling voor geopend verklaar.

De expositie is tot eind augustus iedere zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur te bezichtigen. De toegang is gratis.

RINUS TERLOUW
'DE ROTS VAN SPARTA EN ORANJE'

Het succes van bekende voetballers en de euforie rond het EK 2000 doet veel jeugdige voetballers dromen van een (inter)nationale carrière als voetballer. Er is wat dat betreft niets veranderd want voetballer worden was ook in de vijftiger jaren voor vele jongens een grote wens. Zelf zag ik meer in brandweerman, het vak dat ik inmiddels bijna 34 jaar uitoefen. Wel voetbalde ik in die jaren graag en veel. Gewoon op straat met de jongens uit de buurt. In die onderlinge partijtjes speelde ik geen heldenrol. Het gemis aan voetbaltalent (als aanvaller en als verdediger) moest door mij vooral worden gecompenseerd met hard spel en trucs.

Ons grote voorbeeld was Rinus Terlouw, mijn buurman van twee huizen verder. Zijn hoogtijdagen lagen eind jaren veertig en in de jaren vijftig. De legendarische stopperspil kwam bijna 300 keer uit voor Sparta en speelde tussen 1948 en 1954 34 keer in het Nederlands elftal. Voetbalminnend Capelle was trots op Rinus Terlouw die heel zijn leven in Capelle heeft gewoond. Voetballen deed hij naast zijn baan als inkoper bij de Scheepswerf Van der Giessen in Krimpen aan den IJssel.

RINUS TERLOUW

Op 16 juni 1922 werd Marinus Terlouw geboren aan de Groenedijk 12 in Capelle aan den IJssel. Hij was de zoon van Marinus Terlouw en Annigje Heuvelman, beiden geboren en getogen Capellenaren.

De interesse voor voetbal kreeg Rien toen hij een jaar of zes, zeven was. Met de jongens uit de buurt mocht hij meevoetballen in de 'Put', een veldje vlak bij zijn ouderlijk huis onderaan de dijk. Rien had plezier in het spel en voetbalde niet onverdienstelijk. Op zijn 12e werd hij lid van de Capelse Voetbalvereniging 'Zwervers'. C.V.V. 'Zwervers', die inmiddels 70 jaar bestaat, speelde in die tijd op een stuk land van boer Van Cappelle aan de Kerklaan. Dit veld lag ongeveer tussen de huidige Valken/Sperwerhof en de Abram van Rijckevorselweg. In 1939, 17 jaar oud, kwam hij voor het eerst uit in het 1e elftal van Zwervers. De familie Terlouw woont dan even verderop aan de dijk, op Dorpsstraat 160. Rien blonk uit in het eerste en ging voor niemand opzij. Persoonlijke duels vielen altijd in zijn

voordeel uit.

Zijn prestaties bleven niet onopgemerkt bij andere clubs. Het Krimpense 'Door Combinatie Verkregen (DCV)', een toonaangevende vereniging in de streek die toen in de 3e klasse speelde, haalde in 1946 de talentvolle verdediger over om aan de andere kant van de Hollandsche IJssel te komen voetballen. Rinus, inmiddels echtgenoot van Willemina van der Ham en vader van dochter Annie, woonde in die tijd in de Annastraat, toen een nieuwe straat in de Oude Plaats die later Burgemeester Verloopstraat werd genoemd. Ook bij DCV was Rinus een uitblinker. Het elftal van de Krimpenaren had veel kwaliteit en promoveerde een jaar na de komst van Rinus naar de 2e klasse, in die tijd de op één na hoogste afdeling.

Op 18 april 1948 debuteerde Rien Terlouw in het Nederlands elftal. De wedstrijd tegen België werd met 2-2 gelijkgespeeld. In de tijd dat Rien bij DCV speelde kwam hij 9 keer uit voor Oranje, waaronder in 1948 in twee wedstrijden op de Olympische Spelen in Londen. DCV beschouwt de periode waarin Terlouw in Krimpen voetbalde, nog steeds als een gouden tijd.

Een jaar na zijn eerste interland ging Rinus Terlouw, tot verdriet van DCV, over naar Sparta. Hij woonde inmiddels met zijn gezin aan de Mauritsstraat 39. Dertig juli 1949 speelde hij tegen Xerxes zijn eerste wedstrijd voor de Rotterdammers. Rinus werd stopperspil bij Sparta en paste goed bij de club die voetbal speelde naar Engels voorbeeld. Al gauw merkten de Spartanen dat hij trainen net zo belangrijk vond als het spelen in de wedstrijd. Hij was daarin fanatiek en liep altijd voorop. Koppen kon hij als de beste en ook met zijn traptechniek was niets mis. Rien had een lange pass waarmee hij de bal vanaf achterin zonder moeite bij de vleugels kreeg. Het was bij Sparta dat hij de bijnaam 'Rinus de Rots' kreeg, dit door zijn grote inzet, kracht en onverzettelijkheid. Hij maakte gebruik van zijn robuuste lichaam en leek van beton. Zijn hardheid was vaak doorslaggevend, zijn spel had iets heldhaftigs.

In 1953 werd hij met Sparta kampioen van Nederland en in 1958 werd de beker gewonnen. 'De Rots' kwam 9 jaar voor Sparta uit inclusief 4 jaar als semi-prof (vanaf 1954). In die Spartatijd heeft hij 25 keer in het Nederlands elftal gespeeld en is nu nog steeds de meest voor Oranje geselecteerde Spartaan. In totaal speelde hij 34 maal voor het Nederlands elftal, waaronder 3 wedstrijden op de Olympische Spelen in Engeland (1948) en Finland (1952). Hij speelde o.a. met bekende corypheeën als Kees Rijvers, Abe Lenstra, Faas Wilkes, Rinus

Michels en Frans de Munck. Zeer bekend waren de duels tussen Terlouw en de Belgische midvoor Rik Coppens die tijdens acht interlands door Oranje tegen het Belgische Nationale team werden uitgevochten. Zijn laatste interland speelde Rinus op 30 mei 1954 in Zürich tegen Zwitserland die met 3-1 werd verloren. Na die wedstrijd liet hij weten niet meer voor het Nederlands elftal te willen uitkomen. Het bleef daardoor bij 34 interlands. Een respectabel aantal want bijvoorbeeld Faas Wilkes en Coen Moulijn speelden er 38.

In het najaar van 1957 deelde Rinus aan het Sparta-bestuur mee aan het eind van het seizoen te willen stoppen. Trainer Dennis Neville was hier niet blij mee maar Rinus kwam niet op zijn besluit terug. Aan het eind van het seizoen, op 30 april 1958, kreeg hij van de rood-witten een afscheidswedstrijd aangeboden tegen het Engelse Blackburn Rovers. Dit was de eerste benefietwedstrijd die ooit in Nederland is gepeeld.

Op 30 april 1955 speelde Sparta in Soestdijk een wedstrijd tegen 't Gooi, waarvan de opbrengst was bestemd voor de kankerbestrijding. Sparta won de wedstrijd.
Op de foto feliciteert prins Bernhard Rinus Terlouw met de behaalde overwinning.

Kort na zijn aktieve voetbaljaren werd Rinus Terlouw trainer van zijn oude club DCV in Krimpen. Zeven seizoenen is hij er trainer geweest. In 1965 nam hij afscheid van de club die in het tweede jaar van zijn trainerschap promoveerde naar de 1e klasse. Een afscheid dat hij een jaar eerder al aankondigde. Na zijn afscheid trok hij zich volledig terug uit het voetbal. De vraag waarom is altijd onbeantwoord gebleven. Rien Terlouw overleed op 16 december 1992 in zijn geboorteplaats.

Nog altijd wordt er over de legendarische Rinus Terlouw gesproken. Over de kus van Jayne Mansfield voor de wedstrijd tegen DOS waarna Sparta prompt met 7-1 verloor. Over de wedstrijden tussen Holland en België. Over de duels tussen Terlouw em de Belgische midvoor Rik Coppens waar zelfs in België nog over wordt gesproken. Over zijn kracht en gedrevenheid, de wedstrijden op Paleis Soestdijk enz. Waarheden en onwaarheden.

In de top 100 van de beste voetballers in de vorige eeuw staat hij op de 54e plaats. Daarnaast wordt hij beschreven in De Top 500, een boek over de beste Nederlandse sporters van de 20e eeuw. De gemeente Rotterdam eerde vorig jaar de geboren en getogen Capellenaar door een straat in de wijk Nieuw Terbregge naar hem te noemen. In Capelle doen we het met herinneringen. De nieuwe sporthal misschien??

PAUL WEYLING

ADRESSEN EN OPENINGSTIJDEN MUSEA

Het Historisch Museum is gevestigd in het gemaal Jan Anne Beijerinck aan de Bermweg 13 (bij metrostation Schenkel) te Capelle aan den IJssel. Telefoon: 4500080.
Het museum is iedere zaterdag van 13.00 tot 16.00 voor het publiek geopend. De toegang is gratis.

Het Dief- en Duifhuis is gelegen aan de Rozenburcht (wijk Middelwatering) bij de Slotlaan.
Het is iedere eerste zaterdag van de maand van 13.00 tot 16.00 voor het publiek geopend. De toegang is gratis. In de wintermaanden is het museum gesloten in verband met het eventueel ontstaan van schade als gevolg van vocht en kou.

Op verzoek kunnen groepen worden rondgeleid. Hiervoor s.v.p. contact opnemen met de heer C. van Beusekom, telefoon 4422440.

NIEUWE VRIJWILLIGERS

De aktie in de vorige Nieuwsbrief voor het werven van nieuwe vrijwilligers voor diverse taken heeft tot resultaat gehad dat 6 leden zich hebben aangemeld, te weten
Anneke van de Breemen
Ria de Jong
Corry Soek
Lenie Mantel
Koos Bouman en
Mevrouw M.G. van Lienden.

In een bijeenkomst met bestuursleden zijn de nieuwe vrijwilligers voorgelicht over de mogelijkheden en inhoud van de werkzaamheden.

LIJST VAN BESTUURSLEDEN EN ADVISEURS

S.Elhorst	voorzitter	tel. 4505660
H.G.Gerritsen	secretaris	4505981
Mevr. A.Swets	penningmeester	4506883
P. van der Vaart	2e penningmeester	4506650
T.Verkaik	depothouder	4519552
C. van Beusekom	beheerder Hist.Museum	4422440
J. de Gier	lid	4504845
P.J.C.Weyling	lid	4501219
C. van Maanen	lid	4581198
R.O. van Boven	lid	2799451
A.M. den Boer	adviseur	0180-314870

WIJZIGINGEN BESTUUR

In verband met het aftreden van de huidige voorzitter Seno Elhorst in augustus van dit jaar, is door het bestuur Melle Beugeling tot waarnemend voorzitter benoemd tot de ledenvergadering in 2001. Paul Weyling is benoemd tot 2e voorzitter.

Het secretariaat wordt op 12 juli door Ron van Boven overgenomen van Henk Gerritsen, mede in verband met de gezondheid van de laatste. Het postbusnummer van het secretariaat blijft ongewijzigd: postbus 136 Capelle aan den IJssel.